

ANALIZA COST-BENEFICIU A PROIECTULUI DE LEGE CU PRIVIRE LA VOLUNTARIAT

Cuprins

1. Sumar executiv	3
Abstract (in atenta factorilor decizionali, contine esenta studiului pe 2,5 pagini)	4
2. Politicile propuse de proiectul de lege	7
2.1 Ce reprezinta activitatea de voluntariat	7
2.2 Proiectul de lege: politicile de stimulare a voluntariatului	8
3. Estimarea contributiei si efectelor voluntariatului	10
3.1 Domeniile cu impact in urma activitatilor de voluntariat	10
3.2 Analiza fenomenului de voluntariat in Moldova	11
3.3 Valoarea economica a voluntariatului	13
3.4 Valoarea sociala si indirecta a voluntariatului	14
4. Estimari de impact	16
4.1 Scenariile de dezvoltare	17
4.2 Analiza politicilor care stimuleaza activitatile de voluntariat	17
4.3 Alternative de politici, cuantificarea impactului	20
5. Concluzii	22
6. Referinte	24
7. Anexe	26

Despre CReDO

CReDO este organizația de consultanță în domeniul politicilor publice și reformelor democratice. Oferim consultanța în elaborarea politicilor, opțiunilor de politici, formularea instrumentelor de implementare a politicilor și dezvoltarea capacităților de implementare ale acestora.

CReDO va pune la dispoziție metodele calitative și cantitative moderne de evaluare a politicilor, identificarea bunelor practici și programelor de succes care pot fi preluate și implementate în Moldova având drept exemplu țările cu experiență.

Consultanții CReDO dețin capacitățile și cunoștințele în domeniul utilizării:

- analizei cost-beneficiu,
- analiza politicilor (obiectivele, instrumentele, mecanismele),
- analiza proceselor de politici publice,
- analiza bugetară,
- analiza instituțională,

- analiza legislativă, impactul regulator și legislativ
- analiza funcțională.

Vă punem la dispoziție expertiza și experiența de planificare strategică în domeniul public și privat.

Un aspect important în activitatea CReDO este dezvoltarea capacităților administrative de implementare a politicilor, în acest context vă oferim consultanța pentru a realiza creșterea și consolidarea capacităților manageriale și instituționale. Programele educaționale și de training ale CReDO combină excelența academică și experiența practică și pragmatică în realizarea obiectivelor.

CReDO a produs zeci de analize de politici, printre beneficiarii organizației se găsește Guvernul Republicii Moldova, diverse Ministere și autorități publice, sute de organizații neguvernamentale și multe organizații internaționale cu sediul în Moldova și peste hotare.

1. Sumar executiv

Activitatea de voluntariat este un factor important pentru a compensa insuficiența acțiunilor guvernamentale sau nefuncționalitatea piețelor de servicii. Explicarea economică a valorii activității de voluntariat este una din perspectivele cheie pentru justificare introducerii politicilor de stimulare a voluntariatului.

Activitatea de voluntariat compensează deficitul de buget, reduce cheltuielile statului, contribuie la descentralizarea și debirocratizarea procesului de prestare a serviciilor. Există efecte tangibile pozitive asupra mediului economic și a descreșterii incidentei infracțiunilor.

Scopul analizei

Scopul analizei este promovarea constientizării efectului pozitiv global al politicilor de voluntariat. În particular analiza demonstrează care sunt beneficiile și costurile proiectului de lege.

Rezultatul tangibil al analizei este identificarea și cuantificarea beneficiilor și costurilor propuse de proiectul de lege și propunerea unui set concret de recomandări cu privire la politica care oferă cele mai mari beneficii societății și stimulează implicarea în munca de voluntariat.

Justificarea analizei

Activitățile de voluntariat implică participarea unui segment important din societate. Datele din alte țări demonstrează o contribuție importantă de câteva procente din PIB a activităților de voluntariat. De asemenea până la 20% din populație se implică în diferite activități de voluntariat, volumul serviciilor de voluntariat depășind volumul agregat prestat de toate serviciile guvernamentale. Este evident efectul pozitiv al activităților de voluntariat asupra

consolidării societății și dezvoltării capitalului social.

Care este situația în Moldova? Care este contribuția economică a voluntariatului? Ce politici actuale stimulează implicarea voluntară? Ce alte politici sunt necesare pentru a stimula voluntariatul pentru toate categoriile societății?

Metodologia

Se evaluează ponderea și impactul economic și social al voluntariatului, ulterior se estimează efectul pozitiv și eventualele costuri sociale ale politicilor de stimulare a activităților de voluntariat.

Estimarea ponderii economice și sociale se realizează în baza metodei de estimare a inputului activității de voluntariat, având la bază analiza comparativă a gradului de activism al țărilor din regiune. Beneficiile sunt estimate ca rezultat al existenței și evaluării politicilor de stimulare a voluntariatului în țările din regiune în comparație cu situația și politicile din Moldova.

Concluziile

Studiul constată că implicarea în voluntariat organizat în Moldova (15 mii persoane) este mult sub media țărilor cu democrații consolidate și este mai inferioară gradului de implicare în voluntariat în comparație cu țările din Europa centrală și de est. Contribuția voluntariatului este estimată doar la 0,07% din Produsul Intern Brut (PIB). Totodată, acesta este comparabilă cu cheltuielile pentru întregul domeniu de protecție a mediului și este doar de câteva ori mai mică decât cheltuielile pentru știință sau justiție.

Studiul ajunge la concluzia că promovarea politicilor de voluntariat trebuie realizată prin promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și prin promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului.

Abstract (in atenia factorilor decizionali, contine esenta studiului pe 2,5 pagini)

Scopul proiectului de lege, art. 1(1):

- promovarea implicării active a persoanelor de orice vîrsta în activitățile societății și comunității,
- consolidarea și responsabilizarea civică a cetățenilor,
- valorificarea potențialului uman pentru necesitățile și nevoile societății.

Voluntariatul se manifestă în forma sa organizată și neformală.

Voluntariatul organizat: munca oferită cu voință și gratuit în forma de timp, servicii, deprinderi prin intermediul organizațiilor sau grupurilor asociative. În această formă se permite rambursarea directă a costurilor sau încurajări și stimulente.

Voluntariatul neformal: ajutorul necompensat care are loc în cadrul rețelilor de prieteni, familie sau relațiilor de rudenie, de cunostință, se poate manifesta sporadic sau cu intensitatea joasă.

Pentru stimularea acumulării capacităților profesionale:

- Art. 16 (1), 16(5), luate în considerare ca experiență profesională la angajare, atestare și promovare,
- Art. 16(4), 16(7), anual programe privitor la voluntariat și vor prevedea în acest scop, în bugetele sale anuale, mijloace financiare necesare în suma de cel puțin 1% din bugetul instituției la capitolul resurse umane, promovate programe de stagii de plasare profesională,
- Art. 16(3), 18(1) considerată ca stagiu de practică în cazurile în care durata și domeniul în care a fost prestată corespunde profilului și

programele instituțiilor de învățămînt.

Pentru valorificarea cunoștințelor și deprinderilor profesionale:

- Art. 17 (1), 20 (1), scutirile de impozit pe venit integral și unele de impozite locale.

Pentru stimularea activismului civic și recunoașterii contribuției voluntare:

- Art. 16(2), 18(5), luate în considerare la depunerea actelor de înmatriculare în instituțiile de învățămînt superior în cazul acumulării punctajului egal, la oferire de burse și cămin studentesc,
- Art. 17 (2), foi de odihnă sanatoriale,
- Art. 17(3), călătoriile în transportul public, intrările la muzee, cinema, teatru, tabere de odihnă.

Pentru stimularea organizațiilor necomerciale:

- Art. 20(2), organizațiile care activ implică munca de voluntariat vor beneficia de preferințe la procurarea de servicii sociale,
- Art. 20(3), obținerea statutului de utilitate publică.

Citeva constatări:

- implicarea în activitatea de voluntariat în Moldova este cel puțin de 2 ori mai mică decît acum un deceniu în Cehia și de 4-5 ori mai mică decît acum un deceniu în țările cu democrații consolidate (concluzia este valabilă pentru % din toată populația și din populația activă),
- raportul voluntari-lucrători angajați din sectorul nonprofit este comparabil cu datele țărilor cu democrații consolidate.

Concluzia principală este că implicarea în activitatea de voluntariat organizat este mult sub media țărilor cu democrații consolidate

si este mai inferioara gradului de implicare in activitatea de voluntariat in comparatie cu tarile din Europa centrala si de est.

Disproportia dintre numarul voluntarilor si numarul de persoane angajate in sectorul neguvernamental inca odata confirma rolul excesiv al surselor externe de finantare care fac posibila in cea mai mare parte existenta si functionarea sectorului neguvernamental din Moldova.

Contributia muncii voluntare este estimata in limitele 0,07% si 0,16% din Produsul Intern Brut (PIB). Limitele sunt explicate de incertitudinea datelor cu privire la numarul de voluntari. Astfel, contributia muncii de voluntariat prin forma organizata prin intermediul ong-urilor constituie cel putin 0,07% din PIB din 2006.

Analiza comparativa la acest capitol cu contributia muncii de voluntariat in tarile cu democratii consolidate releva ca % de contributie a muncii de voluntariat in Moldova este cel putin de 10-15 mai mic, iar in comparatie cu tarile din Europa centrala si de est este in baza situatiei acestor tari din anul 1995 este de citeva ori mai mica (cu exceptia Ungariei).

Estimarile date sunt foarte semnificative. In aceasta comparatie contributia necalculata a muncii de voluntariat cel mai probabil depaseste munca angajatilor din sectoarele justitiei (deoarece cifrele indica si alte cheltuieli in afara de plata salariilor), se compara cu cheltuielile pentru munca platita din bugetul public pentru activitatea economica (deoarece cifrele indica si alte cheltuieli in afara de plata salariilor).

Activitatile de voluntariat au un impact direct asupra formarii derinderilor profesionale, ofertei serviciilor sociale si comunitare si formarii capitalului social. De asemenea, cum s-a specificat deja, voluntariatul prin intermediul capitalului social are efecte pozitive asupra incidentei crimelor, climatului pozitiv economic. Sumarul contributiilor sociale pozitive ale voluntariatului: dezvoltarea deprinderilor,

profesionale necesare societatii, dezvoltarea coeziunii comunitare, formarea capitalului social.

Activitatea de voluntariat valorifica participarea sociala, economica si civica, ce contribuie la formarea capitalului social. Capitalul social este prezenta inter-legaturilor si coerentei intra-comunitare dintre diverse segmente si grupuri din societate pentru rezolvarea problemelor si cautarea solutiilor cu care se confrunta societatea. Capitalul social nu este suma deprinderilor si cunostintelor individuale, ci valoarea creata la nivelul comunitatii.

In rezultatul informatiei prezentate in acest capitol putem conchide ca valoarea economica a activitatii de voluntariat este mult mai mare decit 0,07% din PIB (contributia economica directa si contributia social indirecta). Insa, in acest moment nu exista date si informatii pentru a evalua efectul total pozitiv al activitatii de voluntariat.

Studiul analizeaza citeva scenarii de evolutie a situatiei din acest domeniu:

- *scenariul conservatist* (situatia neschimbata, nivelul situatiei de astazi)
- *scenariul moderat* (estimarea optimista),
- *scenariul progresiv* (estimarea situatiei modelata pe exemplele din Cehia si Spania din 1995),
- *scenariul de crestere rapida* (estimarea situatiei pe exemplul evolutiei din Irlanda din 1995).

Din informatia prezentata in acest studiu putem construi 3 alternative de politici:

- A) status quo, adica mentinerea situatiei actuale,
- B) promovarea proiectului de lege cu politicile de stimulare directa a voluntariatului,
- C) promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental si promovarea

politicilor de stimulare directa a voluntariatului.

Studiul ajunge la concluzia ca promovarea politicilor de voluntariat trebuie realizata prin promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental si prin promovarea politicilor de stimulare directa a voluntariatului (politicile continute in proiectul de lege).

- Politicile de stimulare directa a voluntariatului
- Administrarea unora din aceste politici prin intermediul organizatiile care corespund criteriilor de organizatii cu statut de utilitate publica. Promoveaza standardele mai inalte de transparenta si responsabilitate a organizatiilor neguvernamentale.
- Politici de consolidare a sectorului neguvernamental.

Din alternativele de politici analizate, cea mai buna este alternativa de politici C care prevede promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental si promovarea politicilor de stimulare directa a voluntariatului.

In urma aplicarii politicii date pe termen mediu de 5-7 ani va creste dublu munca de voluntariat si cel putin cu 7-8 ori contributia acesteia in PIB (0,5 % din PIB). Sunt foarte probabile efectele pozitive indirecte, in baza aproximarilor din alte state, efectul pozitiv al politicilor poate ajunge pina la 1-2 % din PIB pe termen mediu.

2. Politicile propuse de proiectul de lege

Obiectul proiectului de lege este acordarea activitatilor de voluntariat recunoasterii si importanței pe care o are in promovarea valorilor si beneficiilor pentru societatea. Proiectul stabileste principalele politici si programe de stimulare a muncii de voluntariat.

Totodata, proiectul de lege recunoaste ca suprareglementarea activitatilor de voluntariat poate avea efecte negative si in realitate sa intimideze dezvoltarea acestuia.

2.1 Ce reprezinta activitatea de voluntariat

Scopul proiectului de lege, art. 1(1):

- promovarea implicării active a persoanelor de orice vîrsta in activitatile societății si comunității,
- consolidarea si responsabilizarea civica a cetățenilor,
- valorificarea potentialului uman pentru necesitățile si nevoile societății.

Ce este activitatea de voluntariat, art. 2(1):

- ... participarea benevolă desfășurată din propria inițiativă... in interesul public
- ... exceptie ...din rațiuni familiale, de prietenie sau de buna vecinătate

Definiția Voluntariatului din proiectul de lege este comparabilă cu definițiile folosite la nivel internațional si de către ONU.

Organizația Națiunilor Unite definește voluntariatul ca:

- sa nu se desfasoare avind ca obiectiv primar obtinerea veniturii,
- este desfasurat la discretia si vointa personala,

- aduce beneficii partii terte si satisfactii persoanei care se ofera ca voluntar.

De regula, activitati de voluntariat se inscriu in urmatoarele 4 domenii: asistenta reciproca, filantropia si serviciile oferite altora, participarea publica si actiuni de advocacy si desfasurarea campaniilor.

Voluntariatul se manifesta in forma sa organizata si neformala.

Voluntariatul organizat: munca oferita cu vointa si gratuit in forma de timp, servicii, deprinderi prin intermediul organizatiilor sau grupurilor asociative. In aceasta forma se permite rambursarea directa a costurilor sau incurajari si stimulente.

Voluntariatul neformal: ajutorul necompensat care are loc in cadrul rețelilor de prieteni, familie sau relațiilor de rudenie, de cunostunta, se poate manifesta sporadic sau cu intensitatea joasa¹.

Cum se atesta in diverse studii si analize specializate [8], [16], *promovarea voluntariatului necesita stimulente la nivel de politici, prin compensarea partiala a efortului depus.* Calitatea activitatilor de voluntariat depinde de traditiile in societate, totodata, acestea nu pot fi lasate doar la discretia traditiilor din societate. Astfel, statele pun in aplicare un set important de politici care favorizeaza si simuleaza activitatea de voluntariat, sprijina prin mecanisme fiscale, subventionare si informationale calitatea activitatilor date.

In baza experientei tarilor mai dezvoltate, analiza motivatiei persoanelor care se angajeaza in activitati de voluntariat poate fi insumata in felul urmator [1], [4]:

- a ajuta pe altii si comunitatea,
- a face ceva ce are utilitate si sens,

¹ The Economic Value of volunteering, Dr Duncan Ironmonger, The University of Melbourne, report for the Department of Communities, Government of Australia, 2006

- satisfactia personala cind faci ceva bun,
- o modalitate de a fi activ si sa participi in activitatile societatii,
- a invata deprinderi noi,
- a acumula experienta de lucru,
- a folosi deprinderile si experienta.

Evaluarea aportului muncii de voluntariat² [1] in tarile cu traditia democratica estimeaza ca:

- valoarea modesta a contributiei voluntare este de 2 ori mai mare decit serviciile oferite de Guvernul central si regional,
- cea mai mare parte a activitatilor voluntare este indreptata spre interesele comunitare si publice, cea mai mare parte este pentru grupurile dezavantajate,
- 12-20 % din populatie se angajeaza in activitati de voluntariat,
- categoriile de persoane in posturi manageriale si experienta profesionala avansata se angajeaza in voluntariat organizat, persoane de virsta dintre 25-45 ani si pensionarii se ofera pentru o perioada mai lunga de voluntariat,
- categorii de persoane in segmentul mai instarit al societatii se ofera mai mult in activitatea de voluntariat in contextul formal, oamenii din mediul rural se implica mai mult in activitati de oferirea serviciilor comunitare.

Totodata, voluntariatul [4]:

- are o valoare sociala care considerabil depaseste valoarea economica, valoarea sociala consta in consolidarea societatii, formarea coeziunii sociale necesare,
- valoarea economica in diferite tari variaza de la 3 la 10% din PIB.

² Exploring the economic and social value of present patterns of volunteering, Michael Bittman & Kimberly Fisher, Australian Government, Department of Families, Community Services and Indigenous Affairs, 2006, www.ag.gov.au/cca

Utilitatea activitatii de voluntariat se manifesta in diverse forme. Efectele pozitive capata forme pozitive prin crearea valorilor economice si valorilor sociale, noneconomice. Valorile sociale, de asemenea pot crea valori monetare, care sunt pasibile calculelor economice. O dimensiune suplimentara capata estimarea contributiilor economice indirecte a voluntariatului prin fomarea capitalului social al societatii. Capitalul social ca valoarea societala are o legatura lineara cu minimalizarea fenomenelor de incidenta a crimelor si totodata cu cresterea activitatilor economice in comunitate. Rezultatele date la fel sunt pasibile estimarilor in special pe termen mediu si lung.

2.2 Proiectul de lege: politicile de stimulare a voluntariatului

Proiectul de lege prevede un set de politici si programe care sunt menite sa stimuleze activitatea de voluntariat. Politicile si programele de stimulare a voluntariatului se contin in capitolul IV al proiectului de lege, acestea pot fi clasificate in urmatoarele domenii – stimularea acumularii capacitatilor profesionale, valorificarea deprinderilor formate, recunoasterii contributiilor in interesul societatii.

Politicile si programele date sunt un rezultat al colectarii opiniilor si contributiilor diversilor actori societali si reprezentanti ai grupurilor societali, inclusiv reprezentantii societatii civile, care printr-un efort participativ si consultativ au propus aceste prevederi in proiectul de lege.

Pentru stimularea acumularii capacitatilor profesionale:

- Art. 16 (1), 16(5), luate in considerare ca experienta profesionala la angajare, atestare si promovare,
- Art. 16(4), 16(7), anual programe privitor la voluntariat și vor prevedea în acest scop, în bugetele

- sale anuale, mijloace financiare necesare în suma de cel puțin 1% din bugetul instituției la capitolul resurse umane, promovate programe de stagii de plasare profesională,
- Art. 16(3), 18(1) considerată ca stagiu de practică în cazurile în care durata și domeniul în care a fost prestată corespunde profilului și programelor instituțiilor de învățământ.

Pentru valorificarea cunostintelor și deprinderilor profesionale:

- Art. 17 (1), 20 (1), scutițiile de impozit pe venit integral și unele de impozite locale.

Pentru stimularea activismului civic și recunoașterii contribuției voluntare:

- Art. 16(2), 18(5), luate în considerație la depunerea actelor de înmatriculare în instituțiile de învățământ superior în cazul acumulării punctajului egal, la oferire de burse și cămin studentesc,
- Art. 17 (2), foi de odihnă sanatoriale,
- Art. 17(3), călătoriile în transportul public, intrările la muzee, cinema, teatru, tabere de odihnă.

Pentru stimularea organizațiilor necomerciale:

- Art. 20(2), organizațiile care activ implică munca de voluntariat vor beneficia de preferințe la procurarea de servicii sociale,
- Art. 20(3), obținerea statutului de utilitate publică.

Dacă e să comparăm politicile și programele conținute în proiectul de lege cu practica și experiența la capitolul dat cu alte țări, observăm că acestea reprezintă doar o parte de politici practicate de alte state unde voluntariatul are o manifestare și amploare mai dezvoltată.

Un scurt inventar al politicilor relevante arată următoarele:

- a) politicile direcționate spre fortificarea organizațiilor nonprofit (stimularea donațiilor, contribuțiilor și susținerea transparenței și responsabilității organizațiilor); sunt determinate de faptul că formele organizate ale voluntariatului se manifestă prin intermediul organizațiilor neguvernamentale, astfel un sector neguvernamental puternic, transparent și responsabil facilitează voluntariatul³;
- b) politicile direcționate spre stimularea participării tinerilor⁴, prin recunoașterea deprinderilor formate ca rezultat al activității civice, prin acordarea rolului important al implicării practice în necesitățile sociale ale studenților și elevilor în formatul relevant al studiilor; astfel acestea stimulează și sprijină o pondere importantă de tineri implicați în activitatea de voluntariat;
- c) politicile direcționate spre companiile și firmele private, prin care acestea pot împrumuta temporar personalul care nu are un volum de muncă clar stabilit,
- d) politicile direcționate spre grupurile profesionale și persoanele cu capacități și deprinderi performante profesionale, prin care acestea obțin statutul social și recunoașterea societății pentru eforturile de contribuție a muncii voluntare⁵;
- e) politicile direcționate spre persoane în vîrstă prin recunoașterea publică a contribuției și altele.

³ Direcționarea impozitelor de către contribuabilii (pînă la 20%), contribuții din valoarea venitului impozabil (pînă la 20%), certificate de ore de muncă de voluntariat doar organizațiilor necomerciale încorporate, care au un Board care prin competență și componentă este diferit de executivul organizației, publicarea rapoartelor anuale ale organizației.

⁴ În SUA și Anglia, studenții și școlarii sunt obligați să obțină credite educaționale pe parcursul anului prin implicarea în activitatea voluntară de profil

⁵ În toate țările occidentale sunt cunoscute exemple de servicii așa numite „pro-bono” (adică, pentru binele public) al avocaților, juristilor și specialiștilor în domeniul legal

3. Estimarea contributiei si efectelor voluntariatului

3.1 Domeniile cu impact in urma activitatilor de voluntariat

Activitatile de voluntariat au un impact direct asupra formarii derinderilor profesionale, ofertei serviciilor sociale si comunitare si formarii capitalului social. De asemenea, cum s-a specificat deja, voluntariatul prin intermediul capitalului social are efecte pozitive asupra incidentei crimelor, climatului pozitiv economic. Vom discuta sumar aceste efecte pozitive.

Piata fortei de munca prin formarea calificarilor, profesionalismului, deprinderilor

Impactul pozitiv este evident. Toate sectoarele: public, privat si neguvernamental are nevoie de persoane cu deprinderi si calificari necesare. Competitivitatea organizatiilor si institutiilor si prin urmare a tarii, depinde in cea mai mare masura, in conditiile societatilor si economiilor bazate pe tehnologii moderne, de posesiunea a diverselor deprinderi si capacitatilor. Munca de voluntariat ofera oportunitati excelente de formare a acestora.

Piata serviciilor de orientare sociala pentru acoperirea necesitatilor sociale

Activitatea de voluntariat substituie cheltuielile directe guvernamentale pentru prestarea si oferirea serviciilor. In lipsa eforturilor politicilor necesare trezoreriale ale statului, serviciile si activitatile de voluntariat pot considerabil contribuie la completarea ofertei in special prin extinderea serviciilor si majorarea volumului de prestare a acestuia.

Formarea capitalului social

Activitatea de voluntariat valorifica participarea sociala, economica si civica, ce contribuie la formarea capitalului social. Capitalul social este prezenta inter-legaturilor si coerenței intra-comunitare dintre diverse segmente si grupuri din societate pentru rezolvarea problemelor si cautarea solutiilor cu care se confrunta societatea. Capitalul social nu este suma deprinderilor si cunostintelor individuale, ci valoarea creata la nivelul comunitatii.

Capitalul social reprezinta un bun public care este non-competitiv, adica consumul de catre un reprezentant al comunitatii nu împiedica pe altcineva sa se bucure de consumul acestui bun public. Capitalul social reprezinta din punctul de vedere economic o "externalitate pozitiva" ce nu se estimeaza ca un factor al procesului de productie, dar faciliteaza si stimuleaza acest proces.

Experienta altor state demonstreaza ca oamenii in virsta sunt dispusi sa ofere munca de voluntariat in special pentru a-si promova valorile, transmite cunostinte si valorile altor generatii⁶.

Va trebui de estimat care este nivelul actual al domeniilor identificate si care va fi in cazul in care se vor folosi prevederile programelor si politicilor propuse

Putnam [3, 11] si ulterior Fukuyama [19, 20] in cercetarile sale asupra functionarii democratiei in Italia si ulterior in statele din SUA, au constatat ca angajamentele civice, paticiparea voluntara se formeaza un grad mai mare de incredere, asteptari mai reale despre respectarea celorlalti cetateni a legilor. Se constata ca capitalul social coreleaza foarte strins cu un nivel mai scazut de crime violente, nivelul mai scazut de mortalitate, rezultate mai bune la educatie si cu cresterea economica a societatii. Putnam

---

⁶ In baza cercetarilor studiului [16]

masoara capitalul social prin combinarea vietii organizationale comunitare, participarea in activitatile voluntare, angajamentul in viata publica, sociabilitatea informala si increderea sociala.

3.2 Analiza fenomenului de voluntariat in Moldova

Analiza fenomenului de voluntariat este importanta pentru a intelege impactul si contributia acestuia pentru societate. In Moldova fenomenul voluntariatului nu a fost supus cercetarilor complexe care ar include:

- amploarea fenomenului, adica gradul de participare a cetatenilor in munca de voluntariat,
- categorii de cetateni care se implica in activitatea de voluntariat,
- motivele pentru implicarea in activitatea de voluntariat,
- opinia in societate fata de acest fenomen si evaluarea politicilor relevante pentru acest fenomen,
- valoarea si efectele pozitive pentru societate,
- evolutia fenomenului si culturii de voluntariat pentru Moldova.

Studierea fenomenului in unele tari este considerata drept o prioritatea pentru programele de sustinere si dezvoltare a societatii civile. Guvernele din SUA, Regatul Unit, Australia, Noua Zelanda, Olanda, Germania si alte state prin intermediul centrelor de cercetare, periodic evalueaza dezvoltarea societatii civile si analizeaza impactul politicilor relevante asupra dezvoltarii si consolidarii acestuia.

In Moldova, citeva studii sociologice ofera doar anumite informatii despre fenomenul de voluntariat [14]. In studiul recent, finantat de catre UNDP si Fundatia Soros-Moldova din 2006, se contin citeva intrebari relevante pentru a contura estimarea dimensiunii fenomenului de voluntariat. Metodologia estimarilor este reprodusa integral in Anexa 1. Sumarul constatarilor este prezentat in Figura 1 si Figura 2.

Datele studiului [14] mentionat ofera posibilitatea doar a estimării calitative a fenomenului de voluntariat in Moldova. Astfel, in baza informatiei date obtinem limita de jos si cea limita de sus a dimensiunii voluntariatului. Astfel, se constata in jur de 20 000⁷ de persoane care se implica in activitatea de voluntariat. Conform metodologiei promovate de Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project [9] obtinem ca voluntarii pot fi echivalati cu 3-5 000 de lucratori cu program deplin⁸, prin urmare voluntarii contribuie cu peste 30 mln zile de munca in folosul societatii.

Figura 1. Tabelul sistematizat al fenomenului de voluntariat din Moldova [calculile detaliate in Anexa 1]

	Amploarea fenomenului de voluntariat in Moldova	2005
1	Numarul absolut de voluntari	16-23 000
2	Numarul de voluntari echivalent program deplin, anual	3-5 000
3	Media anuala pe voluntar, zile	27-50 zile
4	Numarul total de zile de voluntariat, mln zile	35 mln zile
5	Rata angajati ong si voluntari, %	1/3-1/2,5%

In figura 2 se compara in % numarul total al voluntarilor cu populatia tarii (de la 4-7%), populatia activa (6-10%)⁹ si lucratorii platiti din sectorul ong (1-0,7%).

Evolutia fenomenului de voluntariat in perioada 2000-2005 se face in baza informatiilor in studiul [14]¹⁰. Se presupune ca s-a mentinut din anul 2000 proportia angajat-voluntar din perioada anului 2005.

⁷ Studiul [14] in pagina 15-16 pozitioneaza numarul de voluntari la 12 000 de voluntari si in jur de 2 000 de angajati.

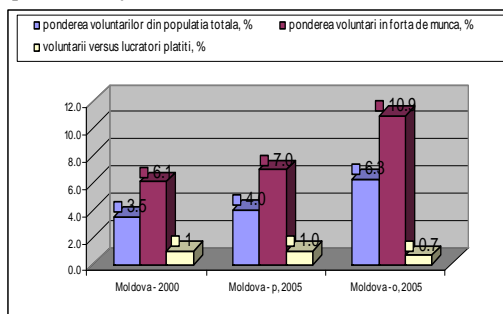
⁸ Ce reprezinta 3-5% din numarul functionarilor publici din Moldova

⁹ In discutii informale cu citeva persoane cu experienta foarte buna de activitate in sectorul neguvernamental privitor la datele despre numarul de voluntari, au fost exprimate opinii ca probabil limita de jos (situatia pesimista) este mai realista pentru situatia din Moldova.

¹⁰ Vezi pagina 16

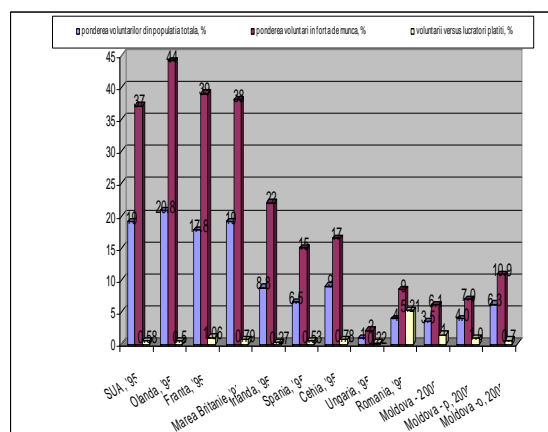
Alte date nu sunt disponibile pentru a face o estimare mai exacta.

Figura 2. Estimarea situatiilor pesimista, optimista a voluntariatului in Moldova [calculule detaliate in Anexa 1], Moldova – p codifica estimarea pesimista a fenomenului de voluntariat, Moldova – o semnifica estimarea optimista a fenomenului.

Datele prezentate devin semnificative atunci cind facem comparatii cu situatia din tarile din regiunea Europei centrale si de est (Romania, Ungaria, Cehia) si cu tarile occidentale dezvoltate in baza informatiei prezentate de Johns Hopkins Comparativ Nonprofit Sector Project [9]. Studiul dat este realizat pentru situatia din 1995, astfel, tarile cu democratii consolidate, probabil nu si-au schimbat semnificativ situatia, atunci cind tarile din Europa centrala si de est cel mai probabil au imbunatatit caracteristicile, progresind spre indicatorii tarilor cu democratii consolidate.

Figura 3. Situatia comparativa a voluntariatului in Moldova si alte tari [calculule detaliate in Anexa 3]. Moldova – p codifica estimarea pesimista a fenomenului de voluntariat, Moldova – o semnifica estimarea optimista a fenomenului.

Situatia din Moldova la acest capitol din perspectiva anului 2006 este comparabila cu situatia Romaniei, Cehiei si chiar este mai buna decat situatia Ungariei, in anul 1995, adica in urma cu un deceniu.

Citeva constatari:

- implicarea in activitatea de voluntariat in Moldova este cel putin de 2 ori mai mica decat acum un deceniu in Cehia si de 4-5 ori mai mica decat acum un deceniu in tarile cu democratii consolidate (concluzia este valabila pentru % din toata populatia si din populatia activa),
- raportul volunari-lucratori angajati din sectorul nonprofit este comparabil cu datele tarilor cu democratii consolidate.

Concluzia principala este ca implicarea in activitatea de voluntariat organizat este mult sub media tarilor cu democratii consolidate si este mai inferioara gradului de implicare in activitatea de voluntariat in comparatie cu tarile din Europa centrala si de est. Disproportia dintre numarul voluntarilor si numarul de persoane angajate in sectorul neguvernamental inca odata confirma rolul excesiv al surselor externe de finantare care fac posibila in cea mai mare parte existenta si functionarea sectorului neguvernamental din Moldova.

3.3 Valoarea economica a voluntariatului

In aceasta sectiune vom estima contributia activitatii de voluntariat din punctul de vedere economic la Produsul Intern Brut (PIB).

Cuantificarea si masurarea *valorii economice a voluntariatului* are citeva metode alternative. Vom enumara aspectele cheie ale fiecarei metode:

- o metode bazate pe principii de estimare a inputului de munca,
- o metode bazate pe principii de valoare a serviciilor si bunurilor create prin valoarea de piata a acestora.

Metode bazate pe principii de estimare a inputului de munca

Presupune estimarea volumului de munca prin timpul de munca voluntara care nu este remunerata. Realizarea acestei metode poate avea citeva abordari practice [5, 8]:

- numarul de zile oferite de voluntariat multiplicat cu recompensa media zilnica, astfel obtinem valoarea economica totala (metoda practicata in Regatul Unit),
- salariul care ar fi trebuit sa fie platit voluntarilor daca acestea ar fi angajati pentru aceste lucrari, asa numit costul de oportunitate minus costurile operationale, aceasta constituie valoarea monetara a contributiei voluntare (metoda practicata in Australia),
- costul mediu platit pe ora pentru toti lucratori implicati in productie in baza statisticilor oficiale, adaugate cu 14% de beneficii la locul de munca (metoda practicata in SUA),
- numarul pozitiiilor cu program deplin (oameni-ani) de munca voluntara multiplicat cu salariul mediu pe economie (metoda practicata in Canada).

Metode bazate pe principii de valoare a serviciilor si bunurilor create prin valoarea de piata a acestora

Presupune metoda:

- valoarea in bani a produsului muncii voluntare daca acest lucru ar fi fost facut de munca platita¹¹,
- valoarea de piata a produsului se efectueaza prin separarea individuala a lucrarilor, compararea acestora cu eventuala munca platita si multiplicata cu numarul de ong, adaugind % de impozite aferente salariilor.

In continuare propunem estimarea contributiei muncii de voluntariat pe baza metodei de evaluare a zilelor depline de voluntariat, adica echivalentului de zile pline de voluntariat. Aflind numarul de echivalent de zile de voluntariat (vezi sectiunea precedenta), obtinem echivalentul de angajati in munca de voluntariat cu program de angajare deplin (full-time) anual. Cunoscund numarul de voluntari cu programul deplin si salariul minim pe economie anual, prin multiplicare obtinem contributia muncii de voluntariat pentru societate din punctul de vedere economic. Ulterior recurgem la analiza comparativa a datelor in termenii utilizati in analiza macro-economica comparativa, adica in % din Produsul Intern Brut (PIB).

Figura 4 Factorii de voluntariat organizat in Moldova [calculule detaliate in Anexa 1, 2]

	Parametrii voluntariatului in Moldova	2005
1	Rata de voluntariat nationala % de participare din populatie	3,8-6%
2	Numarul absolut de voluntari	16-23 000
3	Numarul de voluntari echivalent program deplin, anual	3-5 000
4	Media anuala pe voluntar, zile	27-50 zile
5	Numarul total de zile de voluntariat, mln zile	35 mln zile
6	Estimarea valorii de activitate de voluntariat (voluntariat formal), lmn usd	\$1,7-3,8

¹¹ Metoda data nu include contributia muncii voluntare neformale in afara contextului organizational

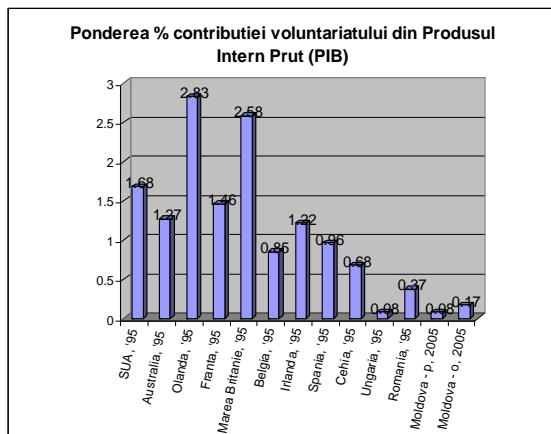
7	Estimarea valorii de activitate de voluntariat (voluntariat neformal)	Ne-estimat
8	% din PIB, 2006	0,07-0,16%

Pentru explicatii detaliate cu privire la calculile parametrilor din Figura 4, vedeti anexele 1, 2, 3.

Contributia muncii voluntare este estimata in limitele 0,07% si 0,16% din Produsul Intern Brut (PIB). Limitele sunt explicate de incertitudinea datelor cu privire la numarul de voluntari. Astfel, contributia muncii de voluntariat prin forma organizata prin intermediul ong-urilor constituie cel putin 0,07% din PIB din 2006.

Analiza comparativa la acest capitol cu contributia muncii de voluntariat in tarile cu democratii consolidate releva ca % de contributie a muncii de voluntariat in Moldova este cel putin de 10-15 mai mic, iar in comparatie cu tarile din Europa centrala si de este in baza situatiei acestor tari din anul 1995 este de citeva ori mai mica (cu exceptia Ungariei).

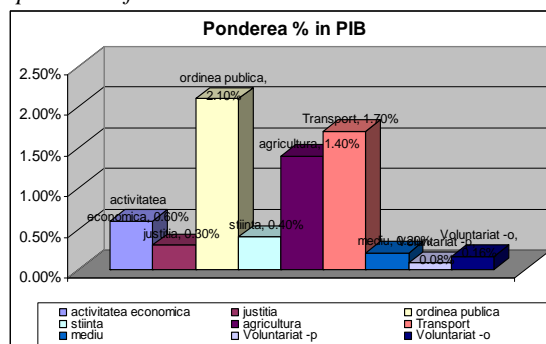
Figura 5 Valoarea PIB-lui, comparatia tarilor [calculile detaliate in Anexa 3]

Analiza corelativa dintre ponderea muncii voluntare in piata fortei de munca (figura 3) si % in PIB al muncii de voluntariat (figura 5) releva ca unui 1% corespunde 0,015-0,028% de crestere a PIB-ului.

Prezinta interes comparatia contributiei muncii de voluntariat cu cheltuielile pentru diferite necesitati bugetare. Astfel, contributia muncii de voluntariat este comparabila cu cheltuielile pentru intregul domeniu de protectie a mediului. Contributia activitatilor de voluntariat pentru economia tarii este doar de citeva ori mai mica decat cheltuielile pentru stiinta sau justitie.

Figura 6. Comparatia contributiei voluntariatului in % din PIB, din 2006. Moldova – p codifica estimarea pesimista a fenomenului de voluntariat, Moldova – o semnifica estimarea optimista a fenomenului.

Estimarile date sunt foarte semnificative. In aceasta comparatie contributia necalculata a muncii de voluntariat cel mai probabil depaseste munca angajatilor din sectoarele justitiei (deoarece cifrele indica si alte cheltuieli in afara de plata salariilor), se compara cu cheltuielile pentru munca platita din bugetul public pentru activitatea economica (deoarece cifrele indica si alte cheltuieli in afara de plata salariilor).

Munca de voluntariat astfel are o pondere foarte importanta pentru societate. Contributia acesteia este un factor important pentru economia tarii.

3.4 Valoarea sociala si indirecta a voluntariatului

In aceasta analiza deja am remarcat contributia asa numita non-economica dar social valoroasa a muncii de voluntariat. Vom caracteriza aceste efecte pozitive mai

detaliat in aceasta sectiune prin incercarea de a cuantifica valoarea monetara a acestora.

Cuantificarea si masurarea *valorii non-ecnomice* a voluntariatului are citeva aspecte [5, 8]:

- achizitionarea deprinderilor de catre voluntarii,
- dezvoltarea atitudinilor pozitive si trasaturilor comportamentamentale vizavi de viata si implicarea in societate,
- dezvoltarea atasamentului si devotamentului societal,
- sensul responsabilitatii si constintei civice,
- valoarea interactiunii sociale a voluntarilor,
- transferul de deprinderi si expertiza de la voluntarii spre organizatiile gazde.

Un studiu comprehensiv al vaorii non-ecnomice desfasurat in Singapore [5], o tara mica din Asia de sud-est incercuita de marile puteri economice, culturale si demografice, atesta urmatoarele concluzii:

Beneficii referitor la dezvoltarea personala

- Deprinderile de comunicare, spirit de echipa (voluntarii obtin deprinderile date, 65% se considera mai dezvoltati),
- Sensul de autorealizare si satisfactie (83% considera ca voluntariatul ii ajuta in viata profesionala),
- Proactivitatea si raspunsul de sollicitare de ajutor (prin activitati de voluntariat pina la 29% considera ca au devenit mai activi, 38% au devenit mai activi, 37% se considera mai activi),
- Confruntarea provocarilor noi, deschiderea pentru experiente noi (63% din voluntari considera ca prin munca voluntara sunt ajutati sa descopere noul si capata incredere in sine)

Beneficii referitor la dezvoltarea organizatiilor gazde

- Morala si entuziasmul personalului (83% din personal confirma),
- Deprinderile si cunostintele (acumularea acestora),
- Importanta voluntarilor (50% din organizatii considera ca voluntarii sunt critici pentru activitatea acestora).

Beneficii referitor la dezvoltarea comunitara

- Interactiunea sociala (se extind interactiunile in cadrul societatii, spre exemplu pina la 30% spun ca au cunoscut prieteni noi si diferiti de mediul obisnuit)
- Aprecierea culturala a diversitatii (voluntarii ajuta alti voluntarii prin experienta, impartasirea valorilor culturale, 32% toleranta 45%, alte culturi, 36%, alte limbi, 28%)
- Atasamentul fata de propria tara (49%),
- Constiinta civica (voluntarii devin mai constienti de necesitatile altora, 79%, impactul actiunilor lor asupra altora, 75%, devin mai constienti de obligatiunile si responsabilitatile in calitate de cetateni, 55%).

Sunt interesante aceste constatari in special pentru situatia din Moldova. Probabil, cantitativ situatia din Moldova este diferita, insa datele prezentate cu siguranta au o relevanta calitativa pentru situatia din Moldova.

Dezvoltarea capitalului social

Putnam si ulterior Fukuyama [17-20] stabilesc o legatura directa dintre nivel de agajament civic si capitalul social care este generat de activitatile de voluntariat.

Capitalul social este masurat prin:

- viata organizationala comunitara,
- participarea in asociatiile neguvernamentale,
- angajamentul in viata publica,
- increderea sociala si socializarea neformala.

Prin urmare cercetarile lui Putnam si Fukuyama separat si complementar constata o influenta directa dintre gradul de dezvoltare a capitalului social si bunastarea societatii, prezenta fenomenului si incidentei de crime.

Cercetarile date constata ca in regiunile cu un grad mai inalt de activism exista un grad mai mare de incredere, asteptarile din partea cetatenilor ca va exista conformarea la regulile si principiile din prtea altora, predomina perceptia precum ca politicienii sunt in afara coruptiei. Se demonstreaza ca exista o legatura directa inversa dintre nivelul de capital social si intensitatea si gradul de crime violente, nivelul de mortalitate, rezultatele mai bune la educatie.

Astfel, cresterea sau descresterea gradului de angajament civic si de voluntariat influenteaza situatia in societate si are efecte de multiplicare in mai multe domenii sociale.

Figura 7. Modalitatea de estimare a costului crimelor

crima	Proprietatea furata	Costurile medicale	Productivitatea pierduta	Costurile intangibile, judiciare, investitii	Nu marul de crime	Costul total categoric
Omicide						
Jaf						
Furt						
...						
Total						

Figura 8. Legatura dintre capitalul social si crime

crima	Impactul de 1% in cresterea capitalului social: incidenta	valoarea in urma cresterii de 1% a capitalului social
jaf		
furt		
...		

Pierderi totale		
-----------------	--	--

Este necesar de desfasurat un studiu separat pentru a determina costul pentru societate a crimelor si altor infractiuni, astfel activitatea de voluntariat prin intermediul indicilor de crestere de capital social vor micsora nivelul de crima si prin urmare vor micsora costurile pentru societate. In Australia si alte state cu democratii avansate cercetarile au determinat tipul de dependenta si costurile crimelor in termenii de % din PIB.

Intr-un studiu recent pentru situatia in Australia [11], s-a determinat o legatura statistica corelativa puternica prin care 1% de crestere a capitalului social determina o crestere de 0.63% din cresterea PIB-ului. Desigur, aceasta legatura in special sub aspect cantitativ nu poate fi valabila pentru Moldova, insa sub aspect calitativ legatura nu poate fi ignorata.

Sumarul contributiilor sociale pozitive ale voluntariatului:

- dezvoltarea deprinderilor profesionale necesare societatii,
- dezvoltarea coeziunii comunitare,
- formarea capitalului social.

In rezultatul informatiei prezentate in acest capitol putem conchide ca valoarea economica a activitatii de voluntariat este mult mai mare decit 0,07% din PIB (contributia economica directa si contributia social indirecta). Insa, in acest moment nu exista date si informatii pentru a evalua efectul total pozitiv al activitatii de voluntariat.

4. Estimari de impact

In acest capitol vom analiza citeva scenarii de evolutie a voluntariatului in Moldova si politicile necesare pentru ca aceste scenarii sa se materializeze.

In particular ne intereseaza daca si in ce masura politicile propuse de proiectul de lege cu privire la voluntariat sunt capabile sa

produca pe termen mediu un impact necesar in vederea inscrierii situatiei in Moldova in unul din scenariile de evolutie posibile. Astfel, cunoscind deja nivelul de contributie a muncii de voluntariat, vom avea unele beneficii suplimentare create pentru societate, care vor fi rezultatul politicilor prevazute de proiectul de lege. Totodata, vom estima si costurile necesare pentru punerea in aplicare a acestor politici [12]. Aceasta si reprezinta in esenta analiza costurilor si beneficiilor proiectului de lege.

4.1 Scenariile de dezvoltare

Scenariile grafic prezentate in figura 9 pot fi clasificate:

- *scenariul conservatist* (situatia neschimbata, nivelul situatiei de astazi)
- *scenariul moderat* (grafic reprezentat prin estimarea situatiei optimiste, Moldova -o),
- *scenariul progresiv* (grafic reprezentat prin situatia din Cehia si Spania din 1995),
- *scenariul de crestere rapida* (grafic reprezentat prin situatia din Irlanda din 1995).

Figura 9. Scenariile de dezvoltare a voluntariatului in Moldova

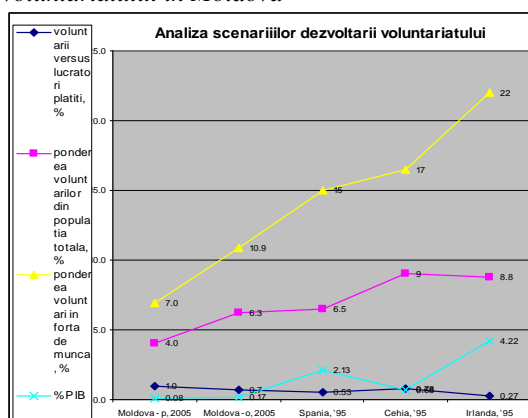

Figura 10. Tabelul comparativ al tarilor in baza carora se construiesc scenariile

	voluntarii versus lucratori platiti, %	ponderea voluntarilor din populatia totala, %	ponderea voluntarilor in forta de munca, %	% PIB
Moldova - p, 2005	1.0	4.0	7	0.08
Moldova - o, 2005	0.7	6.3	10	0.17
Spania, '95	0.53	6.5	15	2.13
Cehia, '95	0.78	9	17	0.68
Irlanda, '95	0.27	8.8	22	4.22

Scenariul moderat reprezentat prin situatia optimista din Moldova, ponderea muncii de voluntariat va creste fata de situatia actuala cu 3% (aproximativ 9 000 de echivalenti de angajati cu program deplin sau) si astfel % contributiei voluntarilor practic se va dubla pina la 0,17%.

Scenariul progresiv reprezentat prin situatia in Spania si Cehia, ponderea muncii de voluntariat se va dubla si astfel procentul % contributiei in PIB va creste pina la 7-8 ori.

Pe termen mediu acest scenariu va avea un efect social pozitiv discutat in sectiunea 3.4.

Scenariul de crestere rapida reprezentat prin situatia in Irlanda, ponderea muncii de voluntariat se va tripla si astfel % contributiei la PIB va creste cu practic exponential.

Pe termen mediu acest scenariu va avea un efect social pozitiv discutat in sectiunea 3.4.

4.2 Analiza politicilor care stimuleaza activitatile de voluntariat

- politici de consolidare a sectorului guvernamental

Dupa cum a fost analizat in capitolele precedente, consolidarea activitatilor de voluntariat depinde in masura considerabila

de forma organizata a voluntariatului, deci de capacitatea sectorului neguvernamental de a atrage si gestiona munca de voluntariat.

Astfel, un set de politici trebuie sa promoveze calitatea sectorului neguvernamental in Moldova. Prin urmare mentionam citeva din politici utilizate in tarile mentionate [9, 20, 21, 22]:

- Eficientizarea si accesibilitatea politicilor de deducere a donatiilor,
- Adoptarea politicii fiscale de directionare a impozitului,
- Promovarea programelor informationale privind folosirea si aplicarea politicilor fiscale,
- Adoptarea standardelor de contabilitate pentru organizatiile necomerciale (specifice sectorului - obiectiv: responsabilitatea pentru cheltuieli),
- Promovarea obligatiunii de transparenta (rapoarte anuale catre societate), functionarea organului de guvernare (competente si componenta distincte de executivul organizatiei), inclusiv pentru a beneficia de scutiri si donatii,
- Autoorganizarea sectorului pentru a promova standarde etice de comportament si conduita,
- Politici de contractare si subcontractare pentru serviciile sociale, medicale si altele in baza criteriilor de eligibilitate.

Aceste politici practicate in tarile mentionate vor avea un impact pozitiv si decisiv asupra imbunatatirii calitatii sectorului neguvernamental din Moldova. In Moldova, lipsesc urmatoarele politici:

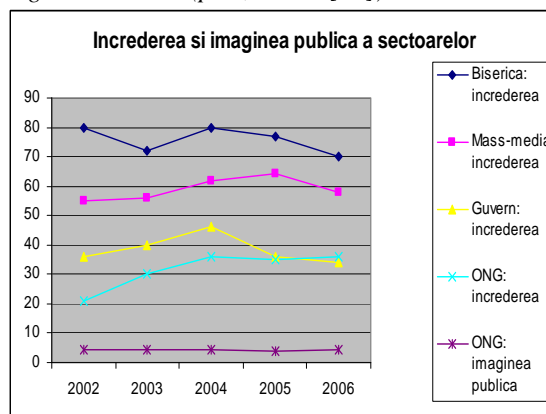
- directionarea impozitelor de catre persoanele fizice si juridice,
- standardele de contabilitate pentru sectorul neguvernamental,
- obligatiuni de transparenta si responsabilitate a sectorului prin raportarea executiva si financiara,
- politicile de contractare si subcontractare pentru serviciile publice.

Sunt administrate ineficient sau cu eficacitatea minora urmatoarele politici:

- deducerea donatiilor din venitul impozabil al persoanelor fizice si juridice pina la 10% (art.36(1), art. 36 (3) CF),
- folosirea veniturii doar in scopurile statutare (art.52(2) CF).

Actualmente capacitatea de atractie a voluntarilor si a voluntariatului din partea sectorului neguvernamental de Moldova se confrunta cu probleme de imagine. Aceasta reprezinta o dificultate substantiala in promovarea formei organizate a voluntariatului.

Figura 11. Imaginea si increderea in sectorul neguvernamental (p.45, 46 din [14])

Administrarea politicilor date va creste sansele si capacitatea sectorului necomercial de a gestiona voluntariatul organizat. Evident ca punerea in aplicare a politicilor date necesita, dupa cum este explicat in sectiunea 4.2, interventii in Codul Fiscal (CF), legislatia cu privire la organizatiile necomerciale.

In cazul in care aceste politici vor fi aplicate in mod consecvent, cum este cazul Cehiei, Irlandei, Spaniei, efectul acestora pe termen mediu (peste un deceniu) poate fi comparabil cu situatia sectoarelor date in tarile date.

- politici de stimulare a voluntariatului

Dupa cum se explica in sectiunea 2.2, in tarile cu democratiile consolidate exista un set intreg de politici care direct stimuleaza participarea voluntara pentru diferite categorii de persoane. Aceste politici sunt modelate si in proiectul de lege propus.

Politicele date completeaza politicile de consolidare a sectorului neguvernamental si amplifica efectul pozitiv al muncii de voluntariat.

Prin urmare mentionam cateva din politici utilizate in tarile mentionate:

- recunoasterea deprinderilor formate in urma muncii de voluntariat pentru angajare (in special in sectorul public si nonguvernamental),
- finantarea programelor care sustin activitatile de voluntariat in sectorul public, privat si nonprofit,
- recunoasterea stagiului de practica in rezultatul muncii de voluntariat la angajare in sectorul public, privat si nonguvernamental, sau la inmatriculare in institutiile de invatamint,
- cerinte de credite educationale obligatorii a fi obtinute prin munca de voluntariat in cadrul invatamintului scolar si universitar,
- rambursarea cheltuielilor organizatiilor publice si nonguvernamentale pentru gestionarea programelor de voluntariat,
- organizarea programelor publice de recunoastere publica a muncii de voluntariat,
- acordarea subventiilor in forma de bilete de calatorii si de odihna in special pentru seniorii pentru participarea in activitatile de voluntariat,
- deducerea contributiilor de timp din munca voluntara oferita in folosul comunitatii pentru a micșora valoarea venitului impozabil.

Administrarea unora din aceste politici prin intermediul organizatiilor care corespund criteriilor de organizatii cu statut de utilitate publica¹². Astfel, se promoveaza standardele mai inalte de transparenta si responsabilitate a organizatiilor neguvernamentale.

- alti factori care influenteaza activitatile de voluntariat

Aplicarea politicilor date depinde de contextul cultural al tarilor si conditiile de viata. Situatiile din tarile mentionate sunt diferite, de situatia din Moldova, insa poate fi considerata comparabila cu situatia acestor tari in anul 1995. Totusi, vom mentiona si alti factori care pot influenta efectivitatea politicilor propuse.

Factorii care afecteaza activitatea de voluntariat:

- politicile de stimulare a voluntariatului (ponderea acestora poate fi apreciata rezervat de pina la 25%),
- sistemul valoric si gradul de altruism existent in societate (ponderea acestui factor este mare si poate fi estimat la 25%),
- traditiile existente in societate, gradul de solidaritate existent (este un factor important si depinde de cultura tarii, poate fi evaluat ca importanta pina la 25%),
- gradul de bunastare a societatii (este un factor la fel de substantial, pentru ca in baza nevoilor satisfacute, gradul de contributie a muncii de voluntariat creste, poate fi evaluat la 25%).

In analiza data, este extrem de deficil sa evaluam impactul unora din acesti factori mentionati. Se recunoaste ca doar politicile de promovare a voluntariatului si politicile de consolidare a sectorului neguvernamental

---

¹² Statutul de utilitate publica: 1) publicarea rapoartelor anuale, 2) existenta si functionarea organului de guvernare care prin compnenta si competenta este diferit de executivul organizatiei.

nu vor avea în totalitate impactul scontat. Sunt necesare acțiuni de vizibilitate a voluntariatului și exemple de comportament de încurajare din parte leadershipului politic, public din societate¹³.

4.3 Alternative de politici, cuantificarea impactului

Din informația prezentată în acest studiu putem construi 3 alternative de politici:

- A) status quo, adică menținerea situației actuale,
- B) promovarea proiectului de lege cu politicile de stimulare directă a voluntariatului,
- C) promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului.

Vom face o analiză comparativă a alternativelor de politici conform metodologiei expuse în Hotărârea de Guvern a RM 1230 [24].

Figura 12. Analiza comparativă a alternativelor principale de politici

Alternativ ele politicii	A) Status quo	B) Proiectu l de lege	C) Proiectul de lege și politici de consolidare a sectorului neguvernamental
1. Costurile (de implementa re)	lipsesc	Exista pot fi estimate la, sunt mai mici decit beneficiile	Exista, depasesc costurile din alternativa B, mult mai mici decit beneficiile
2. Beneficiile (in urma aplicării politicilor)	lipsesc	Sunt modeste, probabil de 2-3 (0,14- 0,2% din	Sunt tangibile pe termen mediu (5-6 ani) și în special pe termen lung (10 ani), de 7-8 ori (0,5% din PIB) în comparație

¹³ Un exemplu elocvent reprezintă cuvântarea lui Gorge Bush, președintele SUA în cadrul adresării anuale către națiunea din anul 2006, încurajează creșterea contribuției în folosul comunității prin munca voluntară a cetățenilor [2].

		PIB) ori in compara tie cu status quo	cu status quo. Dacă se vor lua în considerație și beneficiile indirecte, poate ajunge la 1-2% din PIB
3. Rezultativit atea (creșterea gradului de voluntariat)	Nu se atesta	Creșterea modesta	Exista o creștere tangibilă de 2 ori
4. Capacitatea de implementa re	-	Exista, impleme ntarea este de catre societate a civilă	Exista, o bună parte este de către societatea civilă, însă este necesară dezvoltarea capacităților sectorului public în administrarea politicilor fiscale
5. Conformar ea la prevederile Planului UE-RM	Nu sunt realiza te	Conform area parțială	Conformarea bună
Concluzia			Opțiunea preferată, deoarece are cele mai multe beneficii pe termen mediu și lung, se atestă o creștere substanțială a voluntariatului și se realizează obligatiunea în baza Planului UE-RM.

Discutarea alternativelor de politici.

Alternativa A: status quo, adică menținerea situației actuale

Lipsesc costurile. Beneficiile sunt extrem de modeste, probabil putem vorbi despre creșterea infimă a beneficiilor. În condițiile degradării imaginii sectorului neguvernamental, putem estima chiar menținerea sau descreșterea muncii de voluntariat. Această alternativă nu se califică bine în special din perspectiva implementării obligațiunii în baza Planului de Acțiuni UE-RM¹⁴, care prevede sprijinul în dezvoltarea

¹⁴ Prevederea secțiunii 2.1 (10) para 3, „Facilitate and support civil society development, enhanced dialogue and co-operation” în traducere, „Facilitarea și sprijinul în dezvoltarea societății civile, dialogul și

societatii civile, activitatea de voluntariat fiind una din componentele importante in consolidarea societatii civile.

Alternativa B: Promovarea proiectului de lege cu politicile de stimulare directa a voluntariatului

Pe termen mediu de 5-7 ani putem vorbi de dublarea a muncii de voluntariat si cresterea cel putin cu 2-3 ori a ponderii muncii voluntare in PIB (0,14-0,2 % din PIB)¹⁵.

Costurile necesare pentru a pune in aplicare proiectul de lege (politicile de promovare directa a voluntariatului):

- modificarea prevederilor legislative sectoriale
- elaborarea metodologiei de MECT si costul certificatelor nominale de voluntariat.
- elaborarea metodologiei de MF si costul certificatelor nominale, formelor suplimentare,
- Autoritatile publice locale, 1% din bugetul resurselor umane,
- Costurile de gestionare a voluntarilor,
- ANOFM¹⁶ costurile de procesare si inregistrare a oportunitatilor de voluntariat in sectorul public,
- Costurile organizatiilor necomerciale pentru gestionarea voluntarilor.

Costrurile vor fi mai mici decit beneficiile.

Exista doar conformarea partiala la obligatiunile in baza Planului UE-RM.

Acesta alternativa are multe constringeri din perspectiva capacitatii sectorului neguvernamental de a fi suficient de atractiv

---

cooperare imbunatatita

http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/action_plans/moldova_enp_ap_final_en.pdf

¹⁵ Vezi estimarile scenariului progresiv din sectiunea 4.1

¹⁶ ANOFM – Agentia Nationala de Ocupare a Fortei de Munca

pentru a administra munca voluntara. Dupa cum se explica, in sectiunea 4.2 atractivitatea si imaginea sectorului se confrunta cu dificultati, astfel facind sectorul mai putin atractiv pentru gazduirea voluntariatului organizat.

Alternativa C: promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental si promovarea politicilor de stimulare directa a voluntariatului.

Pe termen mediu de 5-7 ani putem vorbi de cresterea dubla a muncii de voluntariat si cel putin cu 7-8 ori a ponderii muncii voluntare in PIB (0,5 % din PIB)¹⁷. Estimările nu iau in calcul, desigur, efectele sociale indirecte pozitive. Daca contabilizam si efectele pozitive indirecte, in baza aproximarilor din alte state, efectul pozitiv al politicilor poate ajunge pina la 1-2 % din PIB pe termen mediu.

Costurile necesare pentru a pune in aplicare proiectul de lege (politicile de promovare directa a voluntariatului):

- Modificarea prevederilor legislative sectoriale,
- elaborarea metodologiei de MECT si costul certificatelor nominale de voluntariat.
- elaborarea metodologiei de MF si costul certificatelor nominale, formelor suplimentare,
- Autoritatile publice locale, 1% din bugetul resurselor umane,
- Costurile de gestionare a voluntarilor,
- ANOFM¹⁸ costurile de procesare si inregistrare a oportunitatilor de voluntariat in sectorul public,
- Costurile organizatiilor necomerciale pentru gestionarea voluntarilor.

---

¹⁷ Vezi estimarile scenariului progresiv din sectiunea 4.1

¹⁸ ANOFM – Agentia Nationala de Ocupare a Fortei de Munca

Costurile necesare pentru a pune în aplicare politicile de consolidare a sectorului neguvernamental:

- modificarea legislației fiscale cum se explică în secțiunea 4.2,
- crearea capacităților suplimentare pentru gestionarea direcționării impozitelor,
- crearea capacităților suplimentare pentru gestionarea politicii de transparență și responsabilitate a organizațiilor neguvernamentale.

Costurile integrale ale alternativei sunt evident mai mari decât alternativa B. Costurile pentru implementarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental sunt comparabile cu costurile de stimulare directă a voluntariatului. Totodată, este evident că în prezenta beneficiilor majore, costurile sunt mult mai mici dacă e să comparăm această alternativă cu alternativa B.

Această alternativă oferă un grad mult mai mare de probabilitate de succes și o stabilitate mult mai bună pentru realizarea succesului politicii.

Această alternativă oferă cel mai mare grad de compatibilitate cu obligațiunea în baza Planului UE-RM.

5. Concluzii

Studiul ajunge la concluzia că promovarea politicilor de voluntariat trebuie realizată prin promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental și prin promovarea politicilor de stimulare directă a voluntariatului (politicile continuate în proiectul de lege).

Politicile de stimulare directă a voluntariatului sunt:

- recunoașterea deprinderilor formate în urma muncii de voluntariat pentru

- angajare (în special în sectorul public și nonguvernamental),
- finanțarea programelor care susțin activitățile de voluntariat în sectorul public, privat și nonprofit,
- recunoașterea stagiului de practică în rezultatul muncii de voluntariat la angajare în sectorul public, privat și nonguvernamental, sau la înmatriculare în instituțiile de învățământ,
- cerințe de credite educaționale obligatorii a fi obținute prin munca de voluntariat în cadrul învățământului școlar și universitar,
- rambursarea cheltuielilor organizațiilor publice și nonguvernamentale pentru gestionarea programelor de voluntariat,
- organizarea programelor publice de recunoaștere publică a muncii de voluntariat,
- acordarea subvențiilor în forma de bilete de călătorii și de odihnă în special pentru seniorii pentru participarea în activitățile de voluntariat,
- deducerea contribuțiilor de timp din munca voluntară oferită în folosul comunității pentru a micșora valoarea venitului impozabil.

Administrarea unora din aceste politici prin intermediul organizațiilor care corespund criteriilor de organizații cu statut de utilitate publică¹⁹. Astfel, se promovează standardele mai înalte de transparență și responsabilitate a organizațiilor neguvernamentale.

Politici de consolidare a sectorului neguvernamental sunt următoarele:

- Eficientizarea și accesibilitatea politicilor de deducere a donațiilor,
- Adoptarea politicii fiscale de direcționare a impozitului,

¹⁹ Statutul de utilitate publică: 1) publicarea rapoartelor anuale, 2) existența și funcționarea organului de guvernare care prin compoziția și competența este diferit de executivul organizației.

- Promovarea programelor informative privind folosirea si aplicarea politicilor fiscale,
  - Adoptarea standardelor de contabilitate pentru organizatiile necomerciale (specifice sectorului - obiectiv: responsabilitatea pentru cheltuieli),
  - Promovarea obligatiunii de transparenta (rapoarte anuale catre societate), functionarea organului de guvernare (competente si componenta distincte de executivul organizatiei), inclusiv pentru a beneficia de scutiri si donatii,
  - Autorganizarea sectorului pentru a promova standarde etice de comportament si conduita,
  - contractare si subcontractare pentru serviciile sociale, medicale si altele in baza criteriilor de eligibilitate.
- elaborarea metodologiei de MF si costul certificatelor nominale, formelor suplimentare,
  - Autoritatile publice locale, 1% din bugetul resurselor umane,
  - Costurile de gestionare a voluntarilor,
  - ANOFM²¹ costurile de procesare si inregistrare a oportunitatilor de voluntariat in sectorul public,
  - Costurile organizatiilor necomerciale pentru gestionarea voluntarilor.

Costurile necesare pentru a pune in aplicare politicile de consolidare a sectorului neguvernamental:

- modificarea legislatiei fiscale cum se explica in sectiunea 4.2,
- crearea capacitatilor suplimentare pentru gestionarea directionarii impozitelor,
- crearea capacitatilor suplimentare pentru gestionarea politicii de transparenta si responsabilitate a organizatiilor neguvernamentale.

Din alternativele de politici analizate, cea mai buna este alternativa de politici C care prevede promovarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental si promovarea politicilor de stimulare directa a voluntariatului.

In urma aplicarii politicii date pe termen mediu de 5-7 ani va creste dublu munca de voluntariat si cel putin cu 7-8 ori contributia acesteia in PIB (0,5 % din PIB)²⁰. Sunt foarte probabile efectele pozitive indirecte, in baza aproximarilor din alte state, efectul pozitiv al politicilor poate ajunge pina la 1-2 % din PIB pe termen mediu.

Costurile necesare pentru a pune in aplicare proiectul de lege (politicile de promovare directa a voluntariatului):

- Modificarea prevederilor legislative sectoriale,
- elaborarea metodologiei de MECT si costul certificatelor nominale de voluntariat.

Costurile integrale ale alternativei sunt evident mai mari decit alternativa B. Costurile pentru implementarea politicilor de consolidare a sectorului neguvernamental sunt comparabile cu costurile de stimulare directa a voluntariatului. Totodata, este evident ca in prezenta beneficiilor majore, costurile sunt mult mai mici daca e sa comparam aceasta alternativa cu alternativa B.

Aceasta alternativa ofera un grad mult mai mare de probabilitate de succes si o stabilitate mult mai buna pentru realizarea succesului politicii.

Aceasta alternativa ofera cel mai mare grad de compatibilitate cu obligatiunea in baza Planului UE-RM.

²⁰ Vezi estimarile scenariului progresiv din sectiunea 4.1

²¹ ANOFM – Agentia Nationala de Ocupare a Fortei de Munca

6. Referinte

1. [1] Exploring the economic and social value of present patterns of volunteering, Michael Bittman & Kimberly Fisher, Australian Government, Department of Families, Community Services and Indigenous Affairs, 2006, www.ag.gov.au/cca
2. [2] The Economic Value of volunteering, Dr Duncan Ironmonger, The University of Melbourne, report for the Department of Communities, 2006
3. [3] Putnam, RD, Bowling alone: The Collapse and revival of American Community, Simon & Schuster, New York, 2000,
4. [4] Faya Soupournmas, Duncan Ironmonger, Giving Time: The Economic and Social value of volunteering in Victoria, Australia, Government of Victoria, 2002,
5. [5] Study on the Value of Volunteering in Singapore, Chee-Koon TAN, National Volunteer & Philanthropy Centre, Singapore, 2003,
6. [6] The Economic Value of Civic and Voluntary Work in Canada, Ronald Colman, 2000, GPI Atlantic,
7. [7] Valuing Volunteering: The Economic Value of Volunteering in South Australia, Duncan Ironmonger, University of Melbourne, Government of South Australia, 2002,
8. [8] On the Economics of Volunteering, Kakoli Roy & Suzanne Ziemek, ZEF-Germany & United Nations Volunteer Programme, 2004,
9. [9] John Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, L.M. Salamon, H.K.Anheier, R.List, S.Toepler, S.W.Sokolowski, Global Civil Society: Dimensions of the Nonprofit Sector, 1999, volume I,
10. [10] John Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, L.M. Salamon, H.K.Anheier, R.List, S.Toepler, S.W.Sokolowski, Global Civil Society: Dimensions of the Nonprofit Sector, 2004, Volume II,
11. [11] Peter Mayer, The Wider Economic Value of Social Capital and Volunteering in South Australia, Government of South Australia, 2003,
12. [12] A.E.Boardman, D.H.Greenberg, A.R.Vining, D.L.Weimer, Analiza Cost-beneficiu: Concepte si practica, Arc, ed. a 2-a, 2004.
13. [13] World Development Indicators, www.worldbank.org/data/countrydata/countrydata.html
14. [14] Studiu privind dezvoltarea organizatiilor neguvernamentale din Republica Moldova, A.Brighidin, M.Godea, S.Ostaf, I.Trombitchi, T.Tarelunga, A.Vacaru, UNDP, Soros Foundation, 2007,
15. [15] Calitatea Cresterii economice si Impactul asupra dezvoltarii umane, Expert-grup, Adept, UNDP, 2006,
16. [16] A.M. Petriwskyi, Motivations to Volunteering by Seniors: A Critical Review of the Literature, The International Journal of Volunteer Administration, V.XXIV, n.6, October 2007,
17. [17] R. Putnam, Making Democracy Work, 1993, Princeton University Press,
18. [18] R. Putnam, Bowling Alone, 2000, New York, Touchstone,
19. [19] F.Fukuyama Trust: the social virtues and the creation of prosperity, 1995, London, Hamish Hamilton,
20. [20] F.Fukuyama The great disruption: Human Nature and the recunstitution of social order, 1999, New York, The free press.
21. [21] Claudio Travaglini, Enrico Supino, Juana Fuentes Perdomo, Esther Falcón Pérez, Accounting Regulation for Nonprofit

- Oranizations in Italy and Spain:
Towards an European Perspective,
http://amsacta.cib.unibo.it/archive/0002325/01/Accounting_Regulation_for_Nonprofit_Organizations.pdf,
22. [22] Pavol Frič, Lenka Deverová, Petr Pajas, Hana Ilhánová, Defining The Nonprofit Sector in Czech Republic,
<http://www.jhu.edu/~ccss/publications/pdf/czechrep.pdf>
23. [23] S. Ostaf, Cum si de ce politicile actuale descurajeaza dezvoltarea societatii civile, prezentarea la Conferinta anuala PNUD, 2007,
<http://www.credo.md/pagini/stiri.php?limba=rom&id=321>,
24. [24] Hotarirea de Guvern, nr. 1230, 24.10.2006, publicat în: Monitorul Oficial nr 170 din: 03.11.2006 articolul: 1321 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare,
25. [25] EU-Moldova Action Plan 2006-08,
http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/action_plans/moldova_enp_ap_final_en.pdf

7.Anexe

Anexa 1 Calculul in baza studiului [14]

	tabel 16			tabel 18			tabel 20			
	membri	ong cu membri	membri in ong	angajati	ong cu angajati	angajati in ong	voluntari	ong cu voluntari	voluntari in ong	
lipsa	0	0.0%	0	51.1%	511		30.7%	307	0	
	1	11.4%	114			260	12.8%	128	128	
pina la 5	5	11.4%	114	570	26.0%	260	12.8%	128	640	
	6	15.0%	150	900	8.1%	81	608	15.2%	152	912
de la 6 pina la 10	10	15.0%	150	1,500	108.1%	1,081	8,108	15.2%	152	1,520
	11	23.1%	231	2,541	10.5%	105	1,733	15.9%	159	1,749
de la 11 pina la 20	20	23.1%	231	4,620	110.5%	1,105	18,233	15.9%	159	3,180
de la 21 pina la 100	21	25.8%	258	5,418	4.0%	40	2,200	14.6%	146	3,066
	100	25.8%	258	25,800	104.0%	1,040	57,200	14.6%	146	14,600
peste 100	100	20.6%	206	20,600	0.0%	0	0	10.8%	108	10,800
non raspuns	0	4.0%	40	0	0.2%	2	0	0.0%	0	0
			minim 29,573		minim 4,800		minim 16,655			

Anexa 2 Calculul in baza studiului [14]

	nr absolut voluntari	ore saptaminal	ore anual, mln	zile anual, mln	voluntari echivalent angajati deplin, mii	salariu minim annual, mii	contributia voluntari, mln usd	PIB, mln	% contributia volunatrilor in PIB
echivalent voluntar	23,698	4	5	1	3.3	0.5	1.6	2,900	0.08%
echivalent voluntar	23,698	8	10	1	6.5	0.5	3.3	2,900	0.16%

Anexa 3 Calculul in baza datelor World Development Indicators

	1995 populatia, mln	2004 populatia, mln	1995 someri, %	2004 someri, %	1995 PNB capita	1995 cheltuieli pe educatie, % PNB	2004 cheltuieli pe educatie, % PNB	1995 cheltuieli pe sanatate, % PNB	2004 cheltuieli pe sanatate, % PNB	1995 venituri impozite, % PIB	2004 venituri impozite, % PIB	1995 comert, % PIB	2004 comert, % PIB
SUA	262,761	293.7	5.6	5.5	26,843		5.7		15	19	9.8	24	24.3
Australia	18,063	23.3	8.5	5.4	19,510		4.9		9.5	21	24	40	40.2
Olanda	15,460	16.3	7.1	4.3	25,739	5.2	5.1	6.8	9.8	43	23	100	99.9
Franta	58,143	60.4	11.6	9.9	26,296	6.1	5.6	8	10	38	22	45	44.7
Marea Britanie	58,606	59.9	8.6	4.6	18,848	5.4	5.3	6	8	33	27	58	57.9
Belgia	10,136	10.4	9.3	7.4	27,310	3.2	6.3	7	9	43	26	130	130
Irlanda	3,602	4.1	12.2	4.4	15,519	6.1	4.3	5	7	32	32	138	138
Spania	39,210	42.7	22.9	11	14,145	4.9	4.5	5.8	7.7	28	12	48	47.9
Cehia	10,331	10.2	3	8.3	4,916	5.8	4.4	6.9	7.5	33	16	117	117
Ungaria	10,230	10.1	10.4	6.1	4,191	5.3	5.5	5	8	36	22	76	75.8
Romania	22,681	21.7	9.5	7	1,438	3.9	3.5	3.6	6.1	26	12	61	60.8
media	46,293		10	7	16,796	4	5	5	9	32	21	76	76
Moldova	4,500	4.2		7.9	850		4.9		7.2		15		

Anexa 4 Calculul in baza datelor World Development Indicators

	numarul de voluntari in echivalent de angajare proram deplin, thous	angajati in sectorul ong, thous	voluntarii versus lucratori platiti, %	numarul absolut de voluntari, thous	populatia totala, thous	dimensiunea fortei de munca, thous	ponderea voluntarilor din populatia totala, %	ponderea voluntari in forta de munca, %
SUA, '95	4,994	8,555	0.58	49,942	262,761	134,008	19	37
Olanda, '95	321	642	0.5	3,222	15,460	7,266	20.8	44
Franta, '95	1,021	960	1.06	10,217	58,143	26,164	17.8	39
Marea Britanie, '95	1,120	1,416	0.79	11,203	58,606	29,303	19	38
Irlanda, '95	31	119	0.27	317	3,602	1,441	8.8	22
Spania, '95	254	475	0.53	2,536	39,210	16,860	6.5	15
Cehia, '95	93	121	0.78	939	10,331	5,682	9	17
Ungaria, '95	10	45	0.22	99	10,230	4,808	1	2
Romania, '95	91	18	5.21	909	22,681	10,660	4	9
Moldova - 2000	3.50	3.50	1	14	4,000	2,300	3.5	6.1
Moldova - p, 2005	5	5.00	1.0	16	4000	2,300	4.0	7.0
Moldova -o, 2005	15	10.00	0.7	25	4000	2,300	6.3	10.9

Anexa 5 Calculul in baza datelor World Development Indicators

	numarul voluntari in echivalente de angajati, thous	ore de voluntariat pe an, mil	salariul minim pe economie anual, mii	salariul minim pe ora	veniturile din contributia voluntarilor (prin salar minim), mil	PIB, mil	ponderea valorii voluntarilor in PIB, %
SUA, '95	4,994	10,387	8,056	3.87	40,233	7,053,300	0.57
Australia, '95	177	369	12,712	6.11	2,252	352,409	0.64
Olanda, '95	321	668	15,170	7.29	4,872	397,926	1.22
Franta, '95	1,022	2,125	22,955	11.04	23,452	1,528,926	1.53
Marea Britanie, '95	1,120	2,330	17,000			1,104,577	
Belgia, '95	99	206	15,882	7.64	1,574	276,833	0.57
Irlanda, '95	32	65				55,898	
Spania, '95	254	527	5,882	2.83	1,492	554,636	0.27
Cehia, '95	94	195				50,789	
Ungaria, '95	10	20	1,132	0.54	11	42,869	0.03
Romania, '95	91	189				32,618	
Moldova 2000	2.10	0.46	0.3		0.9	1,500	0.059%
Moldova, 2005 - pes	2.29	0.50	0.5	1	1.6	2,900	0.055%
Moldova, 2005 - opt	4.58	1.01	0.5	1	3.2	2,900	0.111%